

Ionel GEANTĂ

George MANOLIU

MANUAL

DE

VIOARĂ

VOLUMUL II

GRAFOART

CUPRINS

CUPRINSUL		1
Prefață		1
Lecția I	Lecție recapitulativă (do major) Gama do major Arpegiul lui do major Patru studii tehnice și melodice pe diferite intervale R. Schumann: Duet	1
Lecția II	Împărțirea arcușului în trei Împărțirea arcușului (recapitulare) Împărțirea în treimi Studiu melodic E. Grieg: Cântecul mateloților (aranjat pentru cvartet de vioară de I. Dello)	5
Lecția III	Gama sol major Text explicativ Pierre Baillot: Duet Gama sol major în două octave Duet	19
Lecția IV	Sol major (mișcare apropiată) Exerciții tehnice D. S. Bortnianski: Duet J. B. Lully: Piesă	23
Lecția V	Sol major (mișcare apropiată) Exerciții mecanice Studiu melodic (în ♩ și ♪) Melodie populară G. Fr. Haendel: Gavotă	26
Lecția VI	Sol major (mișcare apropiată) Charles de Bériot: Melodie Duet J. S. Bach: Gavotă (transcriere pentru 3 vioare)	29
Lecția VII	Exerciții tehnice Două studii melodice Cântec popular german (cu acompaniament de pian)	32
Lecția VIII	Sol major (mișcare depărtată) Arpegii în sol major Exerciții tehnice E. Grieg – M. Elman: Menuetul bunicii Duet	35
Lecția IX	Sol major (mișcare depărtată) Exerciții tehnice Studiu melodic Duet	39
Lecția X	Sincopa (♩ ♩ ♩) Text - Exemplificare Studiu Sincopa peste bară Două duete	41
Lecția XI	Sincopa de optime (♩ ♩ ♩) Text explicativ Sincopa peste bară Studii melodice Duet	45
Lecția XII	Duble-coarde Exerciții tehnice Două studii melodice N. A. Rimski-Korsakov: Cântec popular rus (cu acompaniament de pian)	48

Lecția XIII	Bariolajul (tehnica mâinii drepte) Exerciții pentru arcuș Exerciții tehnice (pentru articulația degetelor) Duet	51
Lecția XIV	Șaisprezecimea Text explicativ Exerciții tehnice Studiu melodic	55
Lecția XV	Șaisprezecimea (continuare) Exerciții tehnice Studii melodice	58
Lecția XVI	Exerciții tehnice în optimi și șaisprezecimi Exerciții tehnice Studiu melodic	60
Lecția XVII	Ritmul „ ” Studiu pentru arcuș Studiu tehnic Două duete H. Wieniawsky: Fragment din Amintiri din Moscova	67
Lecția XVIII	Ritmul „ ” Două studii melodice Două exerciții tehnice Duet	64
Lecția XIX	Ritmul și (în alternare) Exerciții tehnice Studiu melodic Două duete	71
Lecția XX	Exerciții tehnice Trei exerciții tehnice	73
Lecția XXI	Lecție de sinteză Cinci exerciții tehnice Studiu melodic Duet (Brâu)	75
Lecția XXII	Optimea cu punct Text explicativ Studiu melodic Exercițiu tehnico-melodic Două duete	78
Lecția XXIII	Becarul Text explicativ Șase exerciții tehnice Dans (duet)	81
Lecția XXIV	Becarul (continuare) Două exerciții tehnice Michel Corette: Allegro	84
Lecția XXV	Gama sol major (cu do diez pasager) Text explicativ Exerciții tehnice Studiu melodic Duet G. Fr. Haendel: Marș	86
Lecția XXVI	Mișcarea Text explicativ Ch. Dancla: Andante I. Pleyel: Duet B. Campagnoli: Duet (duble-coarde) E. Schumann: Visare (cvartet de viori de I. Dello)	89
Lecția XXVII	Mișcarea (continuare) Duet Studiu melodic (Allegro) J. Haydn: Andante Joh. Brahms: Vals	94

Lecția XXVIII	Mișcarea încheieturii mâinii stângi (poignet) Text explicativ Exerciții tehnice Exerciții pentru arcuș Fr. Hermann: Duet	97
Lecția XXIX	Pauza de șaisprezecime Text explicativ Exerciții în diverse ritmuri Studiu melodic G. Fr. Haendel: Preludiu	100
Lecția XXX	Gama sol major (cu re diez pasager) Două exerciții tehnice G. Fr. Haendel: Bourrée L. V. Beethoven: Dans german	105
Lecția XXXI	Portato Text explicativ Două studii tehnice M. Jora: Fragment din baletul <i>Când strugurii se coc</i> E. Schumann: Plugarul vesel	109
Lecția XXXII	Gama la minor Text explicativ Pierre Baillot: Duet Două studii melodice Studiu melodic pentru arcuș Ferd. David: Cântec rus	112
Lecția XXXIII	La minor (mișcare alăturată) Text explicativ Exerciții tehnice Studiu melodic Béla Bartók: Două cântece pentru copii	117
Lecția XXXIV	La minor (mișcare alăturată) Studiu tehnico-melodic (cu variante de arcuș) L. Spohr: Duet	121
Lecția XXXV	La minor (mișcare depărtată) Trei exerciții tehnice Două studii melodice D. Alard: Duet G. Enescu: Foaie verde ghiocel (terțet de vioari)	123
Lecția XXXVI	La minor (mișcare depărtată) Arpegiul gamei la minor Patru exerciții tehnice Trei studii melodice Studiu melodic: Fusul J. Ph. Rameau: Gavotă cu variațiuni	127
Lecția XXXVII	Nuanțe Text explicativ Trei studii melodice D. Alard: La romanesca Baklanova: Marș J. Haydn: Rondo (do major)	131
Lecția XXXVIII	Gama mi minor Text explicativ Pierre Baillot: Duet Arpegiul Studiu melodic	137
Lecția XXXIX	Obținerea notei re diez Exerciții tehnice Două studii melodice J. Ph. Rameau: Tamburina Joh. Brahms: Vals	140

Lecția XL	Trioletul Text explicativ Studiu melodic Text explicativ pentru ritmul: Andante (studiu melodic) G. Fr. Haendel: Largo P. Vladigherov: Fragment din Vardarul	147
Lecția XLI	Mi minor (mişcare depărtată) Arpegiul gamei mi minor Două exerciții mecanice Studiu melodic (cu variante de arcuș) Gottlieb Muffat: Bourrée	152
Lecția XLII	Lecție de sinteză Studiu tehnic Duet Studiu melodic M. I. Glinka: Piesă	156
Lecția XLIII	Gama fa major Text explicativ Pierre Baillot: Duet Două studii melodice	162
Lecția XLIV	Fa major (mişcare alăturată) Exerciții tehnice Studii melodice Paul Peuerl: Paduan	165
Lecția XLV	Fa major (mişcare alăturată) Exerciții tehnice Studiu melodic S. V. Dragoi: Joc românesc W. A. Mozart: Fragment din Don Juan	169
Lecția XLVI	Fa major (mişcare depărtată) Arpegii Trei exerciții tehnice Două studii melodice Chr. W. Gluck: Menuet	172
Lecția XLVII	Gama re minor Text explicativ Pierre Baillot: Duet Studiu melodic	177
Lecția XLVIII	Re minor (mişcare alăturată) Exerciții tehnice Două studii melodice Duet Béla Bartók: Joc	182
Lecția XLIX	Intervalul de cvintă micșorată (peste coarde) Exercițiu tehnic Patru exerciții tehnice Studiu melodic H. Sitt: Studiu G. B. Pergolesi: Nina	187
Lecția L	Re major Text explicativ Două exerciții tehnice Pierre Baillot: Duet Studiu melodic Joh. Brahms: Piesă	194
Lecția LI	Re major (mişcare alăturată) Patru exerciții tehnice Studiu melodic L. van Beethoven: Fragment din Simfonia IX D. B. Kabalevski: Vals	199

Lecția LII	Re major (mişcare depărtată) Exerciții tehnice Hațegana Duet Adrianus Valerius: Cântec de leagăn Duet	204
Lecția LIII	Martellato Text explicativ Studiu melodic Două studii melodice Studiu pentru arcuș J. Fröhlich: Allegretto A. Gretry: Piesă (în duble-coarde)	209
Lecția LIV	Măsura $\frac{6}{4}$ Text explicativ Două studii melodice Duet	213
Lecția LV	Măsura $\frac{3}{8}$ Text explicativ Studiu melodic Melodie populară A. Seybold: Cântec șvab	216
Lecția LVI	Măsura $\frac{6}{8}$ Două studii melodice Fr. Durante: Aric Joh. Brahms: Lied W. A. Mozart: Cântec	218
Lecția LVII	Duble-coarde Exercițiu mecanic Trei studii melodice J. F. Mazas: Pastorală (duet)	226
Lecția LVIII	Măsura $\frac{9}{8}$ Text explicativ Trei studii melodice Duet	229
Lecția LIX	Mișcarea din încheietura mâinii drepte (peste coarde) Exerciții mecanice Mișcarea din încheietura mâinii drepte (pe aceeași coardă) Trei studii melodice Duet J. S. Bach: Gavotă	232
Lecția LX	Gama si minor Text explicativ Gamele minore (tabel comparativ) Pierre Baillot: Duet Duet D. Șostakovici: Duet	240
Lecția LXI	Si minor (mişcare alăturată) Două exerciții mecanice Studiu melodic Melodie populară (duet) Fr. Schubert: Serenada	244
Lecția LXII	Si minor (mişcare depărtată) Arpegii Cinci exerciții mecanice Studiu melodic A. F. Gedike: Piesă	250
Lecția LXIII	Gama si bemol major Text explicativ Tabel comparativ al gamelor Gama si bemol major (în doimi, pătrimi și șaisprezecimi) Pierre Baillot: Duet Studiu melodic D. S. Bortnianski: Cântec de leagăn	254

Lecția LXIV	Si bemol major (mişcare alăturată) Exerciții tehnice Două studii melodice în șaisprezecimi (sextolete) Duet Fr. Schubert: Cântec	258
Lecția LXV	Staccato combinat cu legato Text explicativ Exerciții tehnice Două studii melodice	262
Lecția LXVI	Si bemol major (mişcare depărtată) Exerciții tehnice Studiu melodic în staccato Studiu melodic Text pentru apariția lui la bemol (pasager) A. Vivaldi: Largo	265
Lecția LXVII	Lección de sinteză J. André: Allegro (cu pian) R. Wagner: Marșul soldaților R. Schumann: Cântec de seară (aranjat pentru cvartet de viori de I. Dello)	270
Lecția LXVIII	Gama sol minor Text explicativ Tabel comparativ al gamelor Gama în două octave Pierre Baillot: Duet Studiu melodic	276
Lecția LXIX	Sol minor (mişcare alăturată) Exerciții tehnice Duet P. I. Ceaikovski: Cântec trist	280
Lecția LXX	Sol minor (mişcare alăturată) Game în două octave Studiu tehnico-melodic M. P. Musorgski: Lacrima P. I. Ceaikovski: Cântec vechi francez	285
Lecția LXXI	Sol minor (mişcare depărtată) Două exerciții tehnice Fr. Hermann: Studiu în legato Dans popular (Duet)	290
Lecția LXXII	Sol minor (mişcare depărtată) Arpegii Studiu melodic (în détaché) Studiu melodic Duet G. Fr. Haendel: Adagio (Sonata II)	293
Lecția LXXIII	Duble-coarde (cu coarda superioara liberă) Text explicativ Exerciții tehnice Trei studii melodice	296
Lecția LXXIV	Pizzicato Text explicativ Trei studii tehnico-melodice Chr. W. Gluck: Andante	299
Lecția LXXV	Măsura C (alla breve) Text explicativ Studiu melodic Alfred Mendelsohn: Preludiu Paul Constantinescu: Duete	301

CUVÂNT ÎNAINTE

Al doilea volum al Manualului de vioară, redactat și organizat în concepția metodei Geantă – Manoliu, își propune să realizeze o gradație ascendentă și o strânsă legătură între materialul primului volum și materialul volumului III, consolidând astfel prima treaptă a învățământului viorii.

Atât redactarea primului volum în formă de abecedar instrumental, cât și organizarea materialului primei trepte de evoluție în trei caiete, corespund principiilor pedagogice care i-au condus pe autori.

Organizarea sunetelor în semne de durată și de înălțime, convenționalismul portativului și al cheii, precum și solicitarea lui de la primele lecții de instrument în realizarea unor mișcări complexe, în poziții depărtate de atitudinile și mișcările firești ale corpului și în același timp diferite între ele, presupun mari eforturi de concentrare.

Manualul tratează asimilarea și fixarea primelor deprinderi instrumentale în lecții gradate progresiv, iar primele noțiuni de muzică, în forma de abecedar muzical. Întreaga lucrare este organizată sistematic, pe înălțuirea gamelor.

După două lecții recapitulative în do major se trece la gama sol major, nu la gama la minor. Aceasta, pentru ca prezența primului diez să apară logică, ca o necesitate de organizare a succesiunii tonurilor și semitonurilor în cele două tetracorduri, în înălțuirea gamelor majore. Înțelegerea construirii gamei minore din materialul gamei majore este facilitată după familiarizarea cu alterația constitutivă.

Materialul recreativ al lucrării se dorește a fi interesant și plăcut. Permanentă supraveghere a elementelor de bază în execuția violonistică (apucarea arcușului și a viorii, cu asigurarea libertății de mișcare a tuturor încheieturilor, trăsătura corectă și buna articulare) va asigura cultivarea și continua dezvoltare a emisiei de sunet.

Trebuie să se evite executarea mecanică a exercițiilor. În realizarea studiilor melodice și a pieselor recreative, se cere participarea gândirii copilului, care trebuie obișnuit să intoneze în prealabil linia melodică, să fie conștient de succesiunea și mărimea intervalelor care alcătuiesc solfegiul. Aceasta va constitui și un început de sistematizare a memorizării.

Manualul a evitat să încarce volumul de cunoștințe, la această treaptă, cu semnele și termenii de dinamică și agogică, considerând că aceste preocupări pot aduce devieri în consolidarea trăsăturii și a emisiei de sunet.

INTRODUCERE

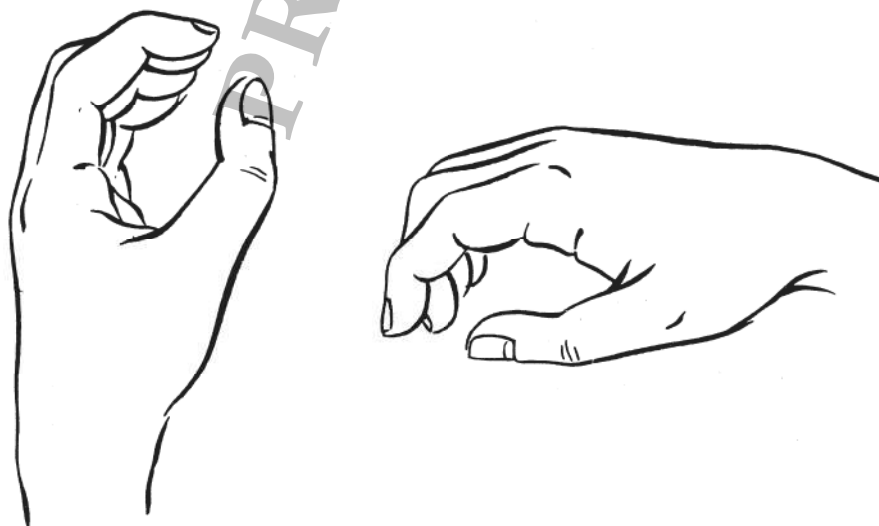
La început de carte nouă, pornind la cucerirea altor cunoștințe muzicale și violonistice noi, este bine să revedem și să controlăm primele deprinderi, cele mai importante din munca noastră. În felul acesta, dacă se vor fi strecurat unele deprinderi greșite în cântatul la vioară, să putem să le înlăturăm la timp.

Să ne amintim în câte lecții am învățat apucarea arcușului, trăsătura de arcuș, ținerea vioarei, așezarea degetelor pe coarde și câtă grijă am avut să le învățăm corect!

Atunci când am lucrat exercițiile în vederea obținerii primelor deprinderi, am prevăzut ce greșeli pot apărea în apucarea, susținerea și conducerea arcușului, ținerea vioarei, aplicarea degetului pe coarde etc.

Apucarea arcușului

I. Ambele mâini apucă arcușul și vioara în forma firească de apucare, cu degetele ușor îndoite, rotunjite spre palmă, fără nici o sforțare sau înțepenire.

LECȚIA IV

SOL MAJOR

În lecțiile de mai înainte, am cântat la vioară mai întâi pe o coardă; apoi, treptat, pe celelalte, mergând de la „ușor“ către „greu“.

Trebuie menționat faptul că rareori avem de cântat numai pe o singură coardă; în mod normal în cursul unei piese muzicale, purtăm arcușul pe toate coardele.

Trecerea de la o coardă la alta în timpul trăsăturii de arcuș reprezintă o treaptă superioară în tehnica mâinii drepte, deci este bine să urcăm această treaptă în mod organizat.

Vom studia în această lecție trăsătura de arcuș cu trecerea peste 2, 3 și 4 coarde.

Pentru început și pentru observarea mișcării, vom cânta pe valori de pătrimi, deci nu prea repede.

În trăsătura de arcuș peste coarde (în mișcare lentă), rolul cel mai important îl are mișcarea brațului și antebrațului.

În această trăsătură de arcuș iau parte efectivă articulațiile umărului, cotului, mâinii și chiar ale degetelor mâinii drepte, care completează mișcarea.

Mai târziu, când trecerea se va face mai viu (în valori mici și mișcări mai rapide), vom observa că mișcarea încheieturii mâinii și a articulațiilor falangelor va crește în importanță.

În această trăsătură de arcuș, va trebui să avem grijă ca pe fiecare notă (pe fiecare coardă în parte) să consumăm o cantitate egală de arcuș, atât în trăsătura în jos, cât și în trăsătura în sus.

a)

B₂

B₁

V

b)

A

0

c)

A

4

V

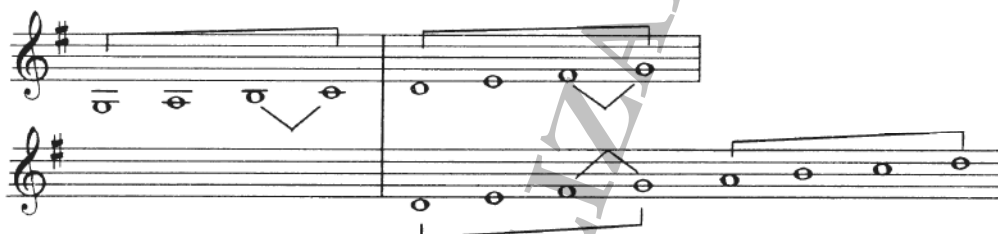
0

LECȚIA I

GAMA RE MAJOR

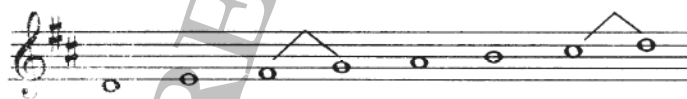
Atunci când am obținut gama sol major, din conținutul gamei do major am cunoscut înlănțuirea gamelor majore cu diezi prin tetracorduri. Folosind același procedeu, vom putea deduce orice gamă majoră din alta, ca în cazul de față;

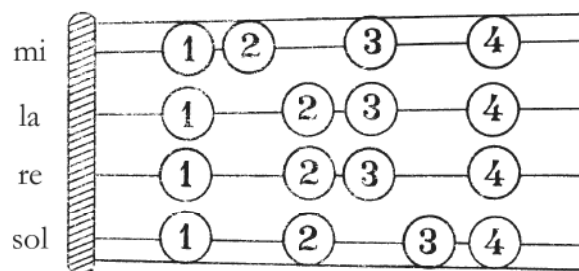
re major din sol major

Observăm că pentru respectarea ordinii tonurilor și semitonurilor în tetracordul II al gamei obținute din sol major, este necesar să urcăm treapta VII cu un semiton.

Din necesitatea de organizare a tetracordurilor gamei re major după tipul gamei do major, apare un nou diez, do diez, care se așază ca armură lângă primul diez (fa), fiind o alterație constitutivă.

Schema așezării degetelor

Să comparăm gama re major cu celelalte game majore învățate.

LECȚIA LVIII

MĂSURA DE $\frac{9}{8}$

Dintre măsurile divizate în 9 ($\frac{3}{2}$ $\frac{3}{4}$ $\frac{3}{8}$) cea mai întrebuințată este măsura de $\frac{9}{8}$.
Această măsură este alcătuită aparent din trei măsuri de $\frac{3}{8}$, având trei accente.

Distribuția accentelor este următoarea: optimea 1, optimea 4 și optimea 7, dintre care primul accent este mai puternic.

Vom cânta mai întâi studiul nr. 1 în măsura de $\frac{3}{8}$ și apoi același studiu, în măsura de $\frac{9}{8}$.

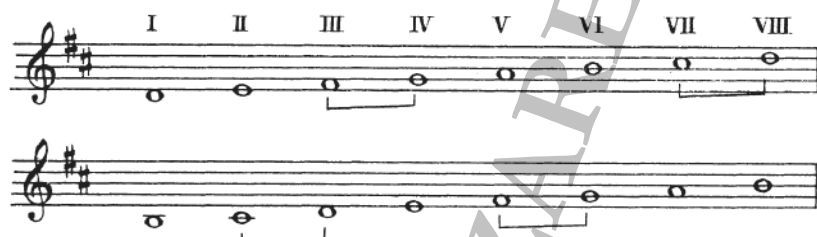
Moderato
E₂

Moderato
E₂

LECȚIA LX

GAMA SI MINOR

În această lecție, vom învăța relativa minoră a gamei re major.

Prin alterarea treptei VII (*la #*) vom obține gama si minor armonic.

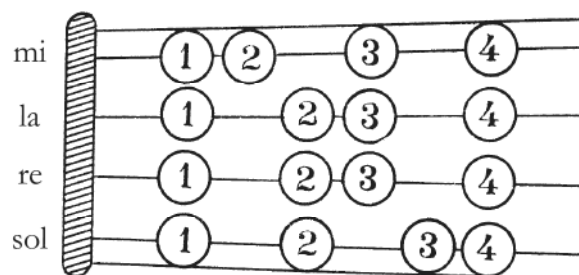
Din gama minoră armonică, prin alterarea treptei VI (*sol #*), vom obține gama si minor melodic care, ca și celelalte game minore melodice învățate, folosește în coborâre treptele gamei minore naturale.

Intonarea treptei VII (*la #*) se face prin aplicarea degetului 1 lângă prăguș, pe coarda *La* ca și pentru nota *si bemol*, ori cu degetul 4 pe coarda *Re*, în extensie.

În ambele cazuri, trebuie să ne ferim de a înțepeni mâna, degetul așezându-se liniștit pe coardă fără vreun efort deosebit.

Schema așezării degetelor

Minor natural

LECȚIA LXXV

MĂSURA $\frac{2}{2}$ (ALLA BREVE)

Exercițiile, melodiile, piesele pe care le-am învățat până acum au fost scrise în măsuri de 2, 3, 4, 6 și 9 timpi, fiecare timp având valoarea fie de pătrime, fie de optime.

În această lecție, vom învăța să cântăm în măsura de 2 timpi ($\frac{2}{2}$), fiecare timp având valoarea unei doimi. Această măsură se mai numește și *alla breve* (în limba italiană) și se nota în vechime cu C ($\frac{2}{2}$).

Distribuirea accentelor în măsura de $\frac{2}{2}$ este aceea obișnuită în măsurile de doi timpi

tare $\frac{2}{2} = \text{C}$ slab

fiecare timp al acestei măsuri poate conține 2 pătrimi, 4 optime sau 8 șaisprezecimi.

În mod obișnuit, această măsură este utilizată și în zilele noastre în scrierea pieselor care au mișcare rapidă: *Allegro*, *Presto* etc.

